

Fagskole høringsuttalelse

NITO – Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon er Norges største fagorganisasjon for ingeniører og teknologer med over 77 000 medlemmer. NITO Sør-Trøndelag har 8000 av medlemmene. Vi viser til høringsbrev datert 19.12.2014 om fagskolen som et attraktivt utdanningsvalg.

Omstrukturering av fagskolesektoren ved hjelp av statlig styring og finansiering av både offentlige og private skoler er etter vårt syn rett vei å gå. Vi har flere negative eksempler på tidligere erfaringer med Fylkeskommunen som «eier», med blant annet oppsplitting av fagmiljøer og spredning av lokasjoner. Fagskolene må få lov til å bygge opp en kompetanse/fagmiljø på tvers av fagområder. Redusering av antall fagskoler vil kunne bidra positivt til dette, men vi mener det er viktig at fagskolene må være tilgjengelige for industrien den er ment å levere til.

En mer helhetlig tanke fra primær – sekundær – tertiær utdanning må til. Norge, som er et høykostland, har sin konkurransekraft på bakgrunn av kompetansefortrinn og den norske samarbeidsmodellen. Industrien er avhengig av at vi har en naturlig vei fra fagbrev opp til fagskole, og for noen også en naturlig vei videre opp til høyskole/universitet, slik at vi utdanner rett kompetanse til rett tid. Utvalget peker mot dette i trepartssamarbeidet mellom staten, NOKUT og industrien. Vi mener at industrien i større grad må inviteres til å delta, og ta mer ansvar enn den gjør i dag.

Dagens fagskoleutdanning bygger på videregående skole og er tertiær utdanning på lik linje med høyskole- og universitetsutdanning. Allikevel anerkjennes denne kompetansen bare unntaksvis ved norske universiteter og høyskoler (u/h) for studenter som ønsker å bygge videre på sin kompetanse til en bachelorgrad. I følge u/h er forskningsbasert utdanning av en helt annen verdi enn praktisk og erfaringsbasert utdanning. Kombinasjonen av forsknings- og erfaringsbasert utdanning vil vel da ha en enda høyere verdi?

Utvalget har bl.a. sett på forskjellene på studiepoeng fra u/h og fagskolepoeng, og mener disse virker negativt mht. en mer helhetlig tertiær utdanning. Vi mener at poengsystemene må samkjøres bedre slik at skillelinjene bygges ned, og kompetanse fra fagskole blir enklere å vurdere mot u/h nivå. Kanskje burde utvalget gått lengre og sett på et mulig samarbeid for fagskolen mot u/h. Dette kan skape et enda bredere grunnlag for kompetansefortrinn innenfor industrien, samtidig som vi må passe oss for at ikke fagskolen blir mer «akademisk» enn den bør være.

I forhold til studentene sier utvalget at det i dag er en forskjellbehandling mellom fagskole- og u/h studentene. Det er ikke lik rett til utdanning, da fagskoleutdanning ofte forutsetter evne til å betale høye avgifter. De har heller ikke samme rettsikkerhet og færre velferdsgoder en u/h studentene. Utvalgets forslag om å sidestille studentene på dette området er en viktig faktor, som også vil styrke statusen for fagskolen.

For å styrke og øke kvaliteten på fagskolene trengs det forutsigbarhet mht. finansiering. Med en statlig modell som utvalget foreslår, tror vi at forutsigbarheten vil komme. Om modellen bygges opp med en grunnbevilgning, resultatbasert bevilgning eller utviklingsmidler, er det viktigste at finansieringen gir en reell kostnadsdekning og klare muligheter for utvikling. For fagskolene i Sør-Trøndelag er det økonomiske etterslepet stort, og det kreves et stort løft før skolene er på økonomiske nivået som vi mener de bør være.

Norge har mange utfordringer innenfor utdanningssystemet og mot konkurransen fra en global økonomi. For å møte dette er vi helt avhengig av å satse på kompetanseutvikling på alle nivåer.

Med vennlig hilsen
NITO Sør-Trøndelag
v/Stein Olav Braa og Anne Jorunn Vikdal